

Sygn. akt I ACa 894/21

Sygn. akt I ACz 415/21

Sygn. akt I ACz 85/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grzegorz Krężolek
-----------------	-----------------------

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2023 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. K. c. M. i A. K.

przeciwko J. K.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 13 kwietnia 2021 r., sygn. akt I C 1008/17

i zażalenia pełnomocnika powodów ustanowionego z urzędu na zawarte w punkcie IV sentencji tego wyroku postanowienie w przedmiocie wynagrodzeniu za pomoc prawną oraz zażalenia powodów na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 11 maja 2021 r.

I. w uwzględnieniu zażalenia pełnomocnika powodów z urzędu, zmienia zaskarżony wyrok w punkcie IV w ten sposób,

że wymienioną w nim kwotę 4 320 zł + 23% podatku VAT, podwyższa do kwoty 6480 zł (sześć tysięcy czterysta osiemdziesiąt złotych) w tym podatek od towarów i usług,

II. w pozostałym zakresie zażalenie pełnomocnika powodów oddala,

III. oddala apelację,

IV. odrzuca zażalenie powodów,

V. zasądza od powodów M. K. c. M. i A. K. na rzecz powoda J. K. kwoty po 3 240 zł (trzy tysiące dwieście czterdzieści złotych), tytułem kosztów postępowania odwoławczego, oddalając w pozostałym zakresie żądanie ich przyznania,

VI. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adwokata T. R. kwotę 4860 zł (cztery tysiące osiemset sześćdziesiąt złotych) w tym podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodom z urzędu w postępowaniu odwoławczym, oddalając w pozostałym zakresie żądanie jego przyznania.

Sygn. akt: I ACa 894/21

I ACz 415/21

I ACz 85/23

UZASADNIENIE

W ostatecznie sprecyzowanym żądaniu pozwu, skierowanego przeciwko J. K., powodowie M. K. c. M. oraz A. K., wnieśli, w ramach ochrony swoich dóbr osobistych, naruszonych działaniem pozwanego o nakazanie naruszcycielowi :

- złożenia pisemnego oświadczenia przesłanego przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012r. – Prawo pocztowe listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru do powódki na adres (...) (...), (...) (...) C. o treści: „Ja, J. K., przepraszam Panią za istotne umyślne naruszenie Pani dóbr osobistych chronionych przez Ustawę Zasadniczą i przynależnych wedle niej każdemu człowiekowi” na arkuszu papieru o rozmiarze 210 mm x 297 mm (format A4), o gramaturze nie mniejszej niż 80g/m², na białym tle, czcionką T., w kolorze czarnym o rozmiarze nie mniejszym niż 14 punktów, przy użyciu interlinii wynoszącej 1,5 wiersza, z własnoręcznym podpisem pozwanego obejmującym jego imię i nazwisko, utrwalonym przy użyciu atramentu lub tuszu zgodnego odpowiednio z normą (...) lub normy (...) i złożonym bezpośrednio pod powyższym oświadczeniem, bez jakichkolwiek zabiegów edycyjnych czy treściowych, które umniejszałyby treść przedmiotowego oświadczenia w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku ;

- złożenia pisemnego oświadczenia przesłanego przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012r. – Prawo pocztowe listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru do powoda na adres (...) (...), (...) (...) C. o treści: „Ja, J. K., przepraszam Pana za istotne umyślne naruszenie Pana dóbr osobistych chronionych przez Ustawę Zasadniczą i przynależnych wedle niej każdemu człowiekowi” na arkuszu papieru o rozmiarze 210 mm x 297 mm (format A4), o gramaturze nie mniejszej niż 80g/m², na białym tle, czcionką T., w kolorze czarnym o rozmiarze nie mniejszym niż 14 punktów, przy użyciu interlinii wynoszącej 1,5 wiersza, z własnoręcznym podpisem pozwanego obejmującym jego imię i nazwisko, utrwalonym przy użyciu atramentu lub tuszu zgodnego odpowiednio z normą (...) lub normy (...) i złożonym bezpośrednio pod powyższym oświadczeniem, bez jakichkolwiek zabiegów edycyjnych czy treściowych, które umniejszałyby treść przedmiotowego oświadczenia w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku oraz

- zasądzenia od pozwanego na ich rzecz kwot po 50 000 złotych, tytułem zadośćuczynień za doznane działaniem naruszcyciela krzywdy.

Domagali się także obciążenia oponenta procesowego kosztami postępowania.

Uzasadniając żądania argumentowali, iż pozwany dopuścił się wielokrotnie swoim działaniem naruszenia ich dóbr osobistych: uwłaczał ich godności, dobremu imieniu, naruszał wizerunek, nazwisko, pogwałcił prawo do prywatności i spokoju. Dwukrotnie podejmował działania, które w jego zamierzeniu miały doprowadzić do izolacji powodów, polegającej na umieszczeniu w zakładzie psychiatrycznym.

Działania J. K. były podyktowane osobistą nienawiścią jaką żywi w stosunku do żądających ochrony. Starał się zaszkodzić im na drodze prawnej, wykorzystując do tego organy wymiaru sprawiedliwości, szydził z nich w

programach telewizyjnych, publicznie rozgłaszając nieprawdziwe wiadomości z ich życia prywatnego, w tym co do ich stanu psychicznego . We wzajemnych relacjach jest wulgarny, także gdy obecne są osoby obce.

Odpowiadając na pozew J. K. domagał się oddalenia powództwa oraz obciążenia powodów kosztami procesu.

W swoim stanowisku podnosił , iż żądania powodów są zupełnie niezasadne, a ich twierdzenia faktyczne nie tylko poparte dowodami ale nawet nie uprawdopodobnione. Podkreślił , że także z powszechnie dostępnych materiałów telewizyjnych , w tym programu (...) wynika , że powodowie są skonfliktowani z mieszkańcami miejscowości w której zamieszkują. Inicjują też wiele postępowań sądowych na tle tych konfliktów.

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2021r., Sąd Okręgowy w Krakowie :

- oddalił powództwa M. K. c. M. i A. K. w całości [pkt I , i II],

- umorzył postępowanie w części w jakiej pozew został cofnięty [pkt III],

- przyznał adw. T. R. od Skarbu Państwa-Sąd Okręgowy w Krakowie wynagrodzenie w kwocie 4 320 zł + 23% podatku VAT za udzielenie powodom pomocy prawnej z urzędu.[pkt IV] oraz

- zasądził od pozwanych na rzecz powoda kwoty po 4 320 złotych , tytułem kosztów zastępstwa procesowego [pkt V sentencji orzeczenia] , o który Sąd I instancji uzupełnił pierwotnie wydane rozstrzygnięcie, na podstawie postanowienia z dnia 11 maja 2021 / k. 245 akt/.

Sąd ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia :

M. K. c. M. jest bratanicą pozwanego, natomiast A. K. jego bratankiem. Obydwoje pozostają w konflikcie pozwanym oraz mieszkańcami swojej miejscowości w której mieszkają. Są stronami licznych postępowań sądowych.

Jednym z nich było postępowanie przed Sądem Rejonowym w D.w sprawie (...), przy udziale oskarżycieli prywatnych M. K. c. W., M. K. c. M., A. K. przeciwko B. W. oskarżonej m.in. o pomawianie oskarżycieli prywatnych o dokonanie czynu karalnego w postaci brutalnego pobicia A. L. oraz napaści na funkcjonariusza policji przy użyciu gazu , o agresywny stosunek do właściciela lokalu i jego rodziny, brak uregulowań czynszowych, załatwienie sobie nielegalnych, nierzetelnych nieuczciwych i niewiarygodnych opinii psychiatrycznych.

W tym postępowaniu, jako świadek w dniu 19 stycznia 2016r. zeznawał pozwany J. K., który podał, że ma napięte relację z oskarżycielami prywatnymi. Ponadto wskazywał, że utrzymywał rodzinę K. po śmierci brata m.in. sfinansował studia jego ich dzieciom.

Zaniechał tego, gdy zobaczył transmitowany w telewizji (...) napad z udziałem oskarżycieli prywatnych oraz po skontaktowaniu się z B. W. i wysłuchania jej relacji na temat szkalowania jej rodziny przez powodów.

Po zaprzestaniu tych świadczeń otrzymywał sms/telefony z pogrózkami. Świadek złożył również wniosek o ubezwłasnowolnienie M. K. c. M., M. K. c. W. i A. K..

Sąd Rejonowy w D. uniewinnił B. W. od zarzucanych jej czynów, a Sąd Okręgowy w R. , w sprawie (...), wyrok ten utrzymał w mocy .

W części motywów poświęconej sposobowi gromadzenia materiału dowodowego i jego ocenie , Sąd I instancji podkreślił , iż ustalenia te poczynił na podstawie dokumentów pochodzących ze wskazanych przezeń postępowań karnych oraz wystąpienia do Ministra Sprawiedliwości w sprawie B. W..

Oddalając zgłoszone przez powodów wnioski o przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków wskazał , że przyczyną takiej decyzji było to , że były to te same osoby , które w innej sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy wK. - sygn.

(...) z inicjatywy powodów przeciwko pozwanemu także o ochronę dóbr osobistych, stanowczo twierdzili, że nie mają żadnych informacji o okolicznościach dotyczących wzajemnych relacji stron sporu.

Sąd przy tym posłużył się fragmentami wypowiedzi części świadków złożonych w tym procesie, które ocenę taką miały uzasadnić.

Sąd pokreślił także, iż powodowie nie przejawili żadnego zainteresowania postępowaniem, które obecnie wszczęli. W szczególności nie skontaktowali się ze swoim pełnomocnikiem ustanowionym z urzędu ani też nie stawili się na wezwanie Sądu celem przeprowadzenia dowodu z ich przesłuchania w charakterze stron. Z kolei pełnomocnik, nie mając kontaktu z zastępowanymi, nie sprecyzował też dowodowych określających okoliczności na jakie dowody osobowe miały być prowadzone.

Ocenę prawną roszczeń obydwójga powodów, których nie uznał za nieusprawiedliwione w jakichkolwiek częściach, niezależnie od ich charakteru, Sąd I instancji oparł na stwierdzeniach i wnioskach, które można podsumować w następujący sposób:

a/ odwołując się do brzmienia przepisów art. 23 i 24 kc oraz przedstawiając utrwalone w orzecznictwie reguły rozumienia zawartych w nich pojęć oraz narzędzi służących ochronie naruszonych dóbr osobistych uznał, że powodowie nie sprostali ciężarowi udowodnienia tego, iż na skutek powoływanych przez nich zachowań J. K. doznali naruszenia takich wartości.

Sąd podkreślił, iż nie przedstawili żadnych okoliczności faktycznych udowadniających zgłoszone żądania ochronne oraz te mające kompensować doznane uszczerbki niemajątkowe.

Ich inicjatywa ograniczyła się jedynie do twierdzeń pozwu oraz wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Swoim niestawiennictwem uniemożliwili przeprowadzenie dowodu z ich przesłuchania,

b/ w odniesieniu do tych faktów, które mogły wynikać z ich twierdzeń a z którymi można ewentualnie łączyć wskazywanie naruszenia, Sąd Okręgowy przyjął, że nie potwierdzają one dostatecznie takich naruszeń.

Powołując się na treść zeznań pozwanego złożonych w charakterze świadka w sprawie karnej przeciwko D. W. [sygn. akt (...) Sądu Rejonowego w D.] stanął na stanowisku zgodnie z którym J. K. miał obowiązek stawić się w Sądzie w tej roli, a jego zachowanie oraz treść zeznań nie naruszyły dóbr osobistych powodów. Ponadto złożenie zeznań było czynnością legalną, wykonaną w granicach obowiązującego prawa. Przy czym zaznaczył, że dokonywanie szerszej oceny potencjalnej bezprawności sposobu postępowania pozwanego jest w warunkach nie potwierdzenia naruszenia dóbr osobistych, niecelowe.

Rozstrzygając o kosztach postępowania [jak wynika także z orzeczenia z 11 maja 2021r, którym uzupełniony został wyrok z 13 kwietnia 2021r], Sąd zastosował art. 98 §1 i 3 kpc i wynikającą z niego, dla wzajemnego rozliczenia stron z tego tytułu, zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy.

Orzekając o wynagrodzeniu za pomoc prawną udzieloną powodom w procesie z urzędu przez jednego pełnomocnika [pkt IV sentencji] uznał, że ma zastosowanie dla określenia jego wysokości § 2 pkt 1 i 2 w zw. z § 8 pkt 6 w zw. z § 14 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Nie ma przy tym dostatecznych podstaw do przyjęcia, że taka reprezentacja oboga powodów usprawiedliwia przyznanie tego wynagrodzenia w zwielokrotnionej wysokości.

Wskazał, iż czynności pełnomocnika nie były ani rodzajowo szczególne ani ilościowo liczne, co mogłoby takie zwiększenie, ponad stawkę minimalną, dostatecznie uzasadnić.

W apelacji od tego orzeczenia, która swoim zakresem obejmowała punkty I i II sentencji, powodowie domagali się w pierwszej kolejności uchylenia wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Jako wniosek ewentualny sformułowali żądanie wydania przez Sąd Apelacyjny orzeczenia reformatoryjnego, którym żądania obydwójga powodów, w ich ostatecznej po modyfikacji dokonanej pismem z dnia 10 lutego 2020r wersji, zostaną uwzględnione w całości, a pozwany obciążony kosztami zastępstwa procesowego.

Na wypadek nie uwzględnienia środka odwoławczego skarżący wnosili o nie obciążanie ich kosztami postępowania apelacyjnego należnymi J. K., a ich pełnomocnik z urzędu domagał się przyznania wynagrodzenia za pomoc prawną z urzędu udzielonej powodom w postępowaniu apelacyjnym, którego reprezentowani nie pokryli w jakiegokolwiek części.

Środek odwoławczy został oparty na zarzutach :

-naruszenia prawa procesowego, w sposób mający dla treści rozstrzygnięcia istotne znaczenie, a to :

- art. 233§1kpc, poprzez pominięcie przez Sąd I instancji istotnych okoliczności faktycznych, które wynikają z treści zgromadzonych dowodów, a których nie wziął pod rozwagę przy ustalaniu stanu faktycznego, stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia.

W tym zakresie skarżący podnosili dwa fakty mające wynikać z treści zeznań pozwanego, przesłuchanego w charakterze świadka w sprawie (...), które miałyby świadczyć o naruszeniu dóbr osobistych powódki.

Podnoszona wada miałaby polegać także na braku wszechstronności oceny zgromadzonego materiału procesowego, co prowadziło, zdaniem skarżących, do nie ustalenia przez Sąd I instancji czterech, wskazanych przez nich w ramach zarzutu faktów, mających wynikać z zeznań pozwanego złożonych w charakterze świadka w sprawie (...) Sądu Rejonowego w D. .

Nieprawidłowość, prowadząca do naruszenia tego przepisu, miała, ich zdaniem, polegać na nieprawidłowej ocenie tego, czy konkretne zachowania pozwanego – łożenie na utrzymanie powodów oraz złożenie wniosku o ich ubezwłasnowolnienie nie jest dla nich obraźliwe.

Według apelujących Sąd naruszył także tę normę, nie dopuszczając dowodu oraz nie przeprowadzając analizy treści programów(...) oraz (...) stacji (...), podczas których pozwany miał podawać o nich nieprawdziwe informacje, stanowiące naruszenie ich dóbr osobistych. W tym zakresie autor ablacji odwoływał się do zarzutów wprost określonych w piśmie początkującym postępowanie, posługując się nawet przyjętą tam numeracją zarzutów,

- art. 235²§1 kpc w następstwie :

a/ oceny, iż prowadzenie dowodu z zeznań wskazanych przez powodów świadków, jedynie wydłuży w sposób nieuzasadniony czas trwania postępowania mimo, iż nie była ona uzasadnioną szczególnie, że została oparta na wnioskach z analizy relacji tylko części tych osób w innym postępowaniu z udziałem stron o ochronę dóbr osobistych powodów przeciwko J. K. [sygn. akt : (...), Sądu Okręgowego wK.],

b/ uznania, iż stawiennictwo powodów na rozprawie na której miał być prowadzony dowód z ich przesłuchania w charakterze strony, jest nieusprawiedliwione mimo, że tak nie było gdyż, jak wskazywał autor apelacji” w postępowaniu karnym mogły być wobec nich orzeczone nie wolnościowe kary, a wobec tego nie mogliby stawić się na rozprawę „,

c/ niezasadnego uznania, iż dowód z zeznań świadka M. K. c. W., w sytuacji jej niestawiennictwa na rozprawę należy m pominąć chociaż, podobnie jak w sytuacji powodów, mogła być wobec niej orzeczona nie wolnościowa kara,

d/ nie poczynienie ustaleń z nagrań wskazanych wyżej programów telewizyjnych mimo, iż to podczas ich przebiegu pozwany miał formułować stwierdzenia naruszające dobra osobiste powodów.

- naruszenia prawa materialnego poprzez:

1/ nieprawidłową wykładnię art. 23 kc i w jej następstwie uznanie, iż stwierdzenie, że osoba dorosła nie jest w stanie samodzielnie utrzymać się, nie stanowi jej godności,

2/ art. 24 §1 kc poprzez jego niezastosowanie dla oceny sposobu postępowania pozwanego, które stanowiło naruszenie dóbr osobistych apelujących, wymagające udzielenia postulowanej przez nich ochrony.

Ta nieprawidłowość miała także polegać na niewłaściwej wykładni tej normy przez Sąd I instancji. Prowadziła ona do uznania, że złożenie zeznań przed Sądem w charakterze świadka nie może być zakwalifikowane jako bezprawne, prowadzące do naruszenia dóbr osobistych,

3/ art. 448 kc, w następstwie niezastosowania tego przepisu mimo, iż do naruszenia dóbr osobistych powodów doszło, a wobec tego należne są im od naruszcyciela świadczenia służące wyrównaniu wynikających stąd krzywd.

W środku odwoławczym powodowie domagali się przeprowadzenia w postępowaniu przed Sądem II instancji pominiętych przez Sąd Okręgowy dowodów osobowych, w tym z przesłuchiwania obydwójga powodów oraz z nagrań programów telewizyjnych.

Odpowiadając na apelację J. K. domagał się jej oddalenia jako pozbawionej uzasadnionych podstaw oraz obciążenia skarżących kosztami postępowania apelacyjnego.

Ustanowiony dla powodów pełnomocnik z urzędu, działając w imieniu własnym, złożył zażalenie na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie IV sentencji wyroku z dnia 13 kwietnia 2021r., w przedmiocie przyznanego mu, ze środków budżetowych Skarbu Państwa, wynagrodzenia

Środek odwoławczy oparł na zrzucie naruszenia §4ust.1 w zw. z §2 pkt 1 i § 8 pkt 5 Rozporządzenia MS z dnia 3 października 2016r w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, poprzez przyznanie tego wynagrodzenia w niższej wysokości aniżeli wynika to z § 4 ust. 1 tego aktu prawnego.

Zdaniem autora zażalenia, Sąd I instancji także niepoprawnie ocenił nakład pracy pełnomocnika powodów, uznając go za taki, który uzasadnia ustalenie tego wynagrodzenia tak jak za reprezentację jednej strony. Jego zdaniem nakład ten był znaczny, co tym bardziej usprawiedliwia wniosek środka odwoławczego.

Żalący się wnosił także o przyznanie kosztów postępowania zażaleniowego ze środków budżetowych Skarbu Państwa.

Ponadto powodowie złożyli zażalenie na orzeczenie o kosztach procesu o których Sąd I instancji rozstrzygnął postanowieniem z dnia 11 maja 2021r w uwzględnieniu wniosku pozwanego.

Postanowieniem tym obydwójce zostali obciążeni na rzecz J. K. kwotami po 4320 zł.

Środek odwoławczy został oparty na zarzutach :

- naruszenia przepisów procesowych :

- art. 108 §1 kpc, w sposób prowadzący do nieważności postępowania, w warunkach gdy o kosztach procesu Sąd rozstrzygnął już wcześniej, w wyroku z dnia 13 kwietnia 2021r,

- art. 351§1 w zw z art. 132§1 oraz 130 §2 kpc, w następstwie wydania tego orzeczenia mimo braku wniosku J. K.. Pismo zawierające żądanie uzupełnienia powinno bowiem ulec zwrotowi, jako nie doręczone w odpisie- bez pośrednictwa Sądu- pełnomocnikowi powodów,

-art. 102 kpc w zw. z art. 233 §1 kpc jako konsekwencji niezastosowania przez Sąd tej normy i obciążenie powodów tymi kosztami na rzeczy pozwanego.

W oparciu o te zarzuty A. K. i M. K. c. M. domagali się uchylenia tego rozstrzygnięcia i odrzucenia wniosku , ewentualnie jego uchylenia i umorzenia postępowania albo też jego zmiany poprzez nie obciążanie ich tymi kosztami na rzecz przeciwnika.

Niezależni od treści orzeczenia Sądu II instancji, pełnomocnik powodów domagał się przyznania na swoją rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu zażaleniowym ze środków budżetowych oraz tego, aby w warunkach nie uwzględnienia środka odwoławczego, powodowie nie byli obciążani kosztami tego postępowania wobec strony przeciwnej.

Odpowiadając na zażalenie J. K. wniósł o jego oddalenie oraz obciążenie przeciwników procesowych kosztami postępowania zażaleniowego.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny rozważył :

Środek odwoławczy powodów nie jest uzasadniony, a zmiana orzeczenia Sądu I instancji jest wynikiem uznania za , w części , trafne zażalenie ich pełnomocnika , który we własnym imieniu zakwestionował wysokość należnego mu ze środków budżetowych wynagrodzenia za pomoc prawną z urzędu. Przyczyny tej zmiany zostaną podane w końcowej części motywów.

Nie mają racji powodowie podnosząc zarzuty procesowe.

Zarzut tego rodzaju jest uzasadniony jedynie wówczas , gdy spełnione zostaną równocześnie dwa warunki.

Strona odwołująca się do niego wykaże , że rzeczywiście sposób postępowania Sądu naruszał indywidualnie oznaczoną normę [normy] formalne. Jednocześnie nieprawidłowości te prowadziły do następstw , które miały istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia. Nieco inaczej kwestię tę ujmując zarzut procesowy jest usprawiedliwiony jedynie wówczas, jeżeli zostanie dowiedzione , że gdyby nie potwierdzone błędy proceduralne Sądu niższej instancji , orzeczenie kończące spór stron miałyby inną treść.

Odwołując się do tego generalium, odeprzeć jako nietrafny należy zarzut przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów oraz ściśle z nim powiązany zarzut niepoprawności ustaleń faktycznych.

Stawiając go apelant ma wykazać na czym , w odniesieniu do zindywidualizowanych dowodów, polegała nieprawidłowość postępowania Sądu, w zakresie ich oceny i poczynionych na jej podstawie ustaleń.

W szczególności strona ma wykazać dlaczego obdarzenie jednych dowodów wiarygodnością czy uznanie, w odróżnieniu od innych, szczególnego ich znaczenia dla dokonanych ustaleń , nie da się pogodzić z regułami doświadczenia życiowego i [lub] zasadami logicznego rozumowania , czy też przewidzianymi przez procedurę regułami dowodzenia.

Nie oparcie stawianego zarzutu na tych zasadach , wyklucza uznanie go za usprawiedliwiony, pozostając dowolną , nie doniosłą z tego punktu widzenia polemiką oceną i ustaleniami Sądu niższej instancji.

/ por. w tej materii , wyrażające podobne stanowisko , powołane tylko przykładowo, orzeczenia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2001, sygn. IV CKN 970/00 i z 6 lipca 2005 , sygn. III CK 3/05 , obydwie powołane za zbiorem Lex/

Ponadto nie można tracić z pola widzenia również , że swobodna ocena dowodów stanowi jeden z podstawowych elementów składających się na jurysdykcyjną kompetencję Sądu , który dowody bezpośrednio przeprowadza.

Ma to m. in. i takie następstwo , że nawet w sytuacji w której z treści dowodów można , w zakresie ustaleń , wyprowadzić równie logiczne , chociaż przeciwne do przyjętych przez Sąd I instancji wnioski , to zarzut naruszenia normy art. 233 §1 kpc , pomimo to , nie zostanie uznany za usprawiedliwiony.

Dopóty , dopóki ocena przeprowadzona przez Sąd ocena mieści się w granicach wyznaczonych przez tę normę procesową i nie doznały naruszenia wskazane tam jej kryteria , Sąd Odwoławczy obowiązany jest ocenę tę , a co za tym idzie także wnioski z niej wynikające dla ustaleń faktycznych , aprobować .

To, w jaki sposób powodowie motywują jego realizację podobnie jak zarzutu dotyczącego ustaleń , wyklucza uznanie ich za uzasadnione.

Nieprawidłowość Sądu zgodnie z argumentacja apelantów - sprawdza się do tego ,że nie przyjął on wersji oceny dowodów i ustaleń afirmowanych przez skarżących, przy czym , co także trzeba dostrzec, argumentacja ta wyczerpuje się w tezach , które opierają się wyłącznie na twierdzeniach powodów zawartych w motywach faktycznych powołanych w pozwie.

Już stwierdzenie takiego sposobu motywowania stawianych zarzutów wystarcza dla oparcia ich obu.

Ale dla zapewnienia kompletności wyводу trzeba dodać , iż odwołując się do ich twierdzenia o pominięciu przez Sąd meriti okoliczności mających wynikać z treści relacji J. K., złożonej w charakterze świadka w w sprawie (...)SR w D. autor apelacji nie dostrzega , że poza twierdzeniem powodów zgodnie z którym wypowiedź pozwanego miała taką treść, nie zostało to poparte żadnym dowodem.

Nie można nie zawrócić uwagi , że nie potwierdzają tej depozycji skarżących także ustalenia dokonane przez Sąd w sprawie (...) SR w D. , dotyczącej odpowiedzialności karnej B. W..

Na własnej interpretacji relacji J. K. złożonej w charakterze świadka w sprawie (...) SR w D. także prowadzonej z oskarżenia prywatnego m. in. powodów przeciwko B. W. , w tym na wyrwanych z kontekstu całej wypowiedzi świadka fragmentach, opiera się depozycja skarżących , że Sąd pominął fakty mające świadczyć o naradzeniu w ten sposób dóbr osobistych powodów.

Niezasadną jest również ta część argumentacji skarżących , która poszukuje uzasadnienia dla omawianych zarzutów w odmiennej od Sądu ocenie rangi -dla weryfikacji roszczeń ochronnych powodów -treści wypowiedzi pozwanego o zaprzestaniu łożenia środków finansowych na utrzymania powodów oraz złożenia wniosków o ich ubezwłasnowolnienie.

Odmienne od Sądu ocena tych faktów sama w sobie nie jest wystarczająca dla podzielenia stawianych zarzutów .

Część motywów wspierających omawiane zarzuty [podobnie jak i zarzutu naruszenia art. 235² §1 kpc] jest wywodzona z faktu nie przeprowadzenia przez Sąd I instancji z nagrań programów (...) i (...) stacji (...), w których J. K. miał udzielić wypowiedzi naruszających dobra osobiste powodów.

Odwołując się do tych argumentów , apelujący nie dostrzegają , że w warunkach nie uwzględnienia ich wniosku o przeprowadzenie tych dowodów , ich zawodowy pełnomocnik na rozprawie w dniu 8 kwietnia 2021r , /zapis dźwiękowy- minuty 4-12-., zapis skrócony k. 237 /, nie podniósł na podstawie art. 162 kpc zarzutu formalnego , na podstawie którego zakwestionowałby tę decyzję Sądu I instancji.

O tym ,iż w ten sposób Sąd rozstrzygnął o wniosku dowodowym z nagrań z nagrań tych audycji, świadczy przekonywająco to, że po oddaleniu osobowych wniosków dowodowych / wobec której to decyzji pełnomocnik zarzut oparty na wskazanej normie sformułował / Przewodniczący zdecydował o zamknięciu postępowania dowodowego , co jednoznacznie oznaczało , inne dowody / w tym te z nagrań / nie będą już prowadzone , a zatem wnioski powodów tym zakresowi nie zostały uwzględnione .

Wobec decyzji o zamknięciu postępowania dowodowego zarzut naruszenia proceduralnego nie został podniesiony.

W konsekwencji apelujący nie są uprawnieni aby skutecznie opierać na nieprzeprowadzeniu tych dowodów nie tylko omawianych ale i drugiego z zarzutów procesowych jak i do tego aby braku ustaleń w oparciu o te źródła dowodowe, budować argumentacji dla zarzutów materialnych.

Szersze wypowiedzianie się o tej argumentacji / por. k. 269-270 akt / przez Sąd Apelacyjny jest, w tych okolicznościach, zbędne.

Przechodząc do oceny zarzutu naruszenia art. 235²§1 kpc , w sposób wskazany w jego uzasadnieniu , także uznając go za nietrafny i odwołując się do stanowiska zajętego wyżej, powiedziec należy , iż nie może być on skutecznie motywowany poprzez odwołanie się do materiałów mających się znajdować na nagraniach programów telewizyjnych.

Pozostałe argumenty mające go wspiera także nie są uzasadnione.

To, w jaki sposób Sąd I instancji ocenił przydatność relacji wnioskowanych przez powodów świadków dla ustaleń doniosłych dla rozstrzygnięcia, co zdecydowało o oddaleniu tego wniosku dowodowego nie wykroczyło poza granice oceny swobodnej.

Wyrażając odmienne zapatrywanie skarżący nie zwracają uwagi na okoliczność, iż świadkowie ci zeznawali w postępowaniu (...) SO wK.pomiędzy tymi samymi stronami , mającymi za przedmiot te same rodzajowo roszczenia M. K. c. M. i A. K.. Z tych relacji wynikało nie tylko to, że nie mają istotnej wiedzy o faktach doniosłych dla rozstrzygnięcia, nie tylko w ówczesnie rozstrzyganej sprawie ale również o zdarzeniach z którymi aktualnie powodowie łączyli naruszenie swoich dóbr.

Przede wszystkim jednak , zarzucany Sądowi błąd nie może być uznany za zasadny dlatego , iż wskazująca tych świadków w pozwie powodowie określili tezy dowodowe mające być potwierdzone za pośrednictwem wnioskowanych zeznań bardzo ogólnie , generalnie, nie m identyfikując ich indywidualnie wobec każdego ze świadków czy ich grup. / por k. 11-12 akt /. Podczas postępowania ich pełnomocnik też tych nie uszczegółowił ani bliżej nie spersonalizował . Stąd, także i z tej przyczyny decyzja procesowa Sądu I instancji o oddaleniu tych wniosków była , wbrew zarzutowi, uzasadnioną.

Zupełnie niezasadną jest ta argumentacja powodów , która realizacji tego zarzutu upatruje w nieprzeprowadzeniu dowodu z zeznania świadka M. K. c. W. oraz ich obydwójga w charakterze stron .

W sytuacji gdy ani świadek ani powodowie nie stawili się celem złożenia zeznań twierdzenie , iż potencjalną jego przyczyną było orzeczenie wobec nich w postępowaniu karnym kar izolacyjnej jest twierdzeniem zupełnie nie przekonującym tym bardziej , że autor apelacji w żaden sposób takiego faktu nawet nie uprawdopodobnił .

Z podanych przyczyn brak było podstaw do tego aby te nie przeprowadzone przez Sąd Okręgowy dowody przeprowadzać w postępowaniu apelacyjnym , skoro po myśli art. 381 kpc, w tych okolicznościach, były to wnioski spóźnione.

Ale przeszkodą dla uwzględnienia wniosku o ich przeprowadzenie w postępowaniu odwoławczym była także treść normy art. 380 kpc.

Profesjonalny pełnomocnik skarżących składając wniosek o nie powołał się na ten przepis i nie sformułował żądania przeprowadzenia przez Sąd II instancji oceny poprawności decyzji procesowej Sądu I instancji , którą żądaniu dowodowemu powodów odmówiono.

Tego rodzaju brak sam w sobie powoduje , iż taka ocena Sądu II instancji jest wyłączona , jako dotycząca zagadnienia natury proceduralnej.

W tej sytuacji wnioski dowodowe zgłoszone w środku odwoławczym muszą być potraktowane już tylko z tergo powodu jako spóźnione , w rozumieniu wskazanego wyżej art. 381 kpc.

/ por. także w tej materii stanowisko SN zawarte w postanowieniu z dnia 18 października 2012r sygn. II UZ 35/11, powołanym za zbiorem Legalis /

Uznanie , że żaden z dotąd zweryfikowanych zarzutów nie jest uzasadniony ma m. in . tę konsekwencję , że ustalenia faktyczne przyjęte przez Sąd I instancji za podstawę kontrolowanego instancyjnie wyroku, jako poprawne i kompletne dla oceny roszczeń powodów , Sąd II instancji przyjmuje za własne .

Odwołując się do nich nie można podzielić także żadnego z postawionych przez A. K. i M. K. c. M., zarzutów materialnych.

Powodowie nie zdołali w postępowaniu wykazać faktów potwierdzających, że swoim sposobem postępowania w ramach zdarzeń na jakie się powoływali, stryj J. K. naruszył ich dobra osobiste.

Wbrew stanowisku skarżących, nie doszło do naruszenia normy art. 23 kc przez to, iż Sad niższej instancji nie potwierdził tego naruszenia użyciem przez pozwanego stwierdzenia , iż powodowie nie są w stanie samodzielnie się utrzymać.

Taka wypowiedź nie stanowi , wbrew zapatrywaniu apelujących naruszenia godności osób których dotyczy. Wystarczy w tym zakresie wskazać , że stwierdzenie naruszenia dobra osobistego odbywa się wedle oceny zobiektywizowanej, a nie opartej na subiektywnym odczuciu osoby potencjalnie dotkniętej w swojej osobistej sferze działaniem , które uznaje ona za takie naruszenie.

Brak potwierdzenia naruszenia dóbr osobistych wyklucza możliwość naruszenia przez zaskarżone orzeczenie normy art. 448kc , której zastosowanie , odnoszące się tylko do roszczenia natury majątkowej , jest warunkowane stwierdzeniem , iż z naruszeniem jako konsekwencji zawinionego działania pozwanego doszło do powstania krzywdy podlegającej indemnizacji.

Nie można nie podzielić stanowiska skarżących zgodnie z którym także zeznając w charakterze świadka można dopuścić się naruszenia dobra osobistego osoby , której składana relacja chociaż w części dotyczy. Tyle tylko , że w ramach oceny prawnej roszczeń zgłoszonych w pozwie Sąd I instancji nie zajął stanowiska przeciwnego, w czym apelujący upatrują naruszenia art. 24 kc. Uznał natomiast , iż w treści relacji składanej w tym charakterze w sprawie (...) SR w D., J. K. nie użył stwierdzeń naruszających dobra osobiste powodów.

Wyrok objęty kontrolą instancyjną podlega częściowej zmianie jedynie na skutek zażalenia pełnomocnika powodów złożonego , jak już wskazano wcześniej , osobiście , obejmując swoim zakresem punkt IV jego sentencji.

Z tej części uzasadnienia wyroku , która poświęcona została wynagrodzeniu należnemu pełnomocnikowi z urzędu wynika , że Sąd Okręgowy stanął na stanowisku , iż powinno odpowiadać kwocie równej sumie stawek minimalnych wynagrodzenia adwokackiego przy dochodzeniu roszczeń niemajątkowego i majątkowego [w kwocie 50 000zł] , powiększonej o podatek VAT.

Zdaniem Sądu I instancji brak było podstaw do tego aby je zwiększyć z tej przyczyny , iż ten sam pełnomocnik reprezentował w postępowaniu obydwójce powodów.

Oceniając zażalenie pełnomocnika pozwanych, Sąd II instancji uznając je za uzasadnione w części , stanął na stanowisku , że nie ma racji Sąd I instancji według którego fakt , że ten sam pełnomocnik reprezentuje w postępowaniu interesy procesowe dwóch podmiotów nie ma żadnego znaczenia dla określenia wysokości należnego mu wynagrodzenia. Tak nie jest.

Okoliczność ta musi być brana pod rozwagę przy jego ustalaniu. Ale nie może też nie uwzględniać charakteru sprawy w której pomoc ta jest świadczona, tym bardziej, że już w stawce minimalnej wynagrodzenia skalkulowany jest przeciętny stopień zaangażowania reprezentanta w sprawę o typowym stopniu skomplikowania prawnego.

Odnosząc te generalne uwagi do charakteru sprawy, która zapoczątkowali powodowie, nie budzi wątpliwości Sądu II instancji, iż gdyby autor zażalenia reprezentował tylko jedno z powodów, nie byłoby podstaw aby należne wynagrodzenie mogło przewyższać sumę stawek minimalnych. Tym bardziej, że pełnomocnik wziął udział w postępowaniu już w jego trakcie, a jego zaangażowanie w ustalenie faktów doniosłych dla rozstrzygnięcia nie było inne niż przeciętne.

Sąd II instancji brał też pod uwagę fakt, iż roszczenia obydwójga powodów były tożsame, identyczna była także ich podstawa faktyczna.

Wobec tego uznał, że wszystkie te cechy rozstrzyganego sporu i zakres zaangażowania pełnomocnika w jego wyjaśnienie, nie daje dostatecznych podstaw ku temu aby pełnomocnik otrzymał dwa odrębne wynagrodzenia za zastępstwo M. K. c. M. oraz A. K..

W. po stronie biernej procesu jest natomiast podstawą do powiększenia wynagrodzenia należnego zastępującemu ich adwokatowi z urzędu do wysokości zwielokrotnionych stawek minimalnych określonych w §2 pkt 5 oraz §8 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia MS z dnia 22 października 2015r w sprawie opłat za czynności adwokackie [DzU z 2015 poz. 1800].

Charakter sprawy oraz aktywność reprezentanta powodów uzasadnia to zwiększenie do poziomu 150 % sumy tych stawek.

/ por. w poruszanych kwestiach także, wskazane jedynie ilustracyjnie judykaty SN z 25 czerwca 2009, sygn. 40/09 oraz z 24 października 2012, sygn. III CZ 57/12/

Ponieważ stawki wynagrodzenia zostały określone na poziomie tych, które są należne dla pełnomocników z wyboru, zawierające w sobie także składnik podatkowy, należność, która została zasądzona na skutek zmiany punktu IV wyroku z dnia 13 kwietnia 2021r., została uznana za jako obejmującą już także podatek od towarów i usług

/ pkt I i II sentencji wyroku Sądu II instancji/.

W pozostałym zakresie zażalenie, jako niezasadne, podlegało oddaleniu.

Już w tym miejscu, z uwagi na pewien porządek wyводу, trzeba dodać, że brak było podstaw do tego aby w warunkach częściowego uwzględnienia zażalenia przyznawać autorowi środka odwoławczego od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie, koszty postępowania zażaleniowego.

Po pierwsze dlatego, że środek odwoławczy został uwzględniony tylko w części i to z przyczyn, których autor zażalenia nie eksponował, budując go w oparciu o inne założenia.

Po wtóre prezentując stanowisko mające wspierać wniosek o przyznanie tego wynagrodzenia ze środków budżetowych, adwokat powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 13 kwietnia 2017r, sygn. akt : III CZP 87/ 16. Jest ono jednak kontrowersyjne, a przy tym szerzej nie umotywowane.

Nie uwzględnia w szczególności tego, iż negując takie jak zaskarżone orzeczenie kosztowe, pełnomocnik z urzędu działa już wyłącznie na swoją korzyść, a nie w interesie zastępowanej strony, w warunkach gdy zaangażowanie środków budżetowych Skarbu Państwa w prywatnoprawny z natury spór cywilny, jest uzasadnione jedynie tym aby ubogiej stronie korzystającej z gwarantowanego konstytucyjnie prawa do sądu zapewnić pomoc prawną. Wnosząc rozpoznawane zażalenie pełnomocnik takiej pomocy [już] nie świadczył.

Wobec tego w postępowaniu nim wywołanym, tylko pośrednio wynikającym z dotychczasowej więzi procesowej z zastępowaną stroną, jego koszty powinien ponosić sam bezpośrednio zainteresowany, którego interesu o wymiarze ściśle finansowym dotyczy orzeczenie, które w nim ma być wydane.

Stanowisko przeciwne, prezentowane przez autora zażalenia pomija, iż zaangażowanie finansowe Skarbu Państwa w spór cywilny osób trzecich jest sytuacją wyjątkową służącą wyłącznie z woli ustawodawcy, zapewnieniu realizacji gwarancji procesowych strony takiego sporu, która z przyczyn od siebie niezależnych nie jest w stanie sprostać wiążącemu się z udziałem w sprawie obciążeniem finansowym na zapewnienie zawodowej pomocy prawnej.

Zażalenie, które powodowie złożyli od postanowienia Sądu I instancji z dnia 11 maja 2021r, którym uzupełnił wyrok z 13 kwietnia 2021r o rozstrzygnięcie rozliczające pomiędzy stronami koszty procesu / k. 245 akt /, podlega odrzuceniu. Jest bowiem niedopuszczalne w rozumieniu art. 373 §1 kpc w zw. z art. 397 §3 kpc.

W warunkach, gdy M. K. c. M. i A. K. złożyli apelacje od uzupełnionego w ten sposób wyroku, jej zakresem obejmując te jego części, których ewentualna zmiana prowadzić by musiała także do zmiany orzeczenia o kosztach procesu, przy obowiązywaniu reguły niekonkurencyjności pomiędzy środkami zaskarżenia składanymi przez tę samą stronę,.. ich zażalenie jest formalnie niedopuszczalne.

Poprawność orzeczenia o kosztach postępowania podlega bowiem merytorycznemu rozpoznaniu w ramach apelacji szczególnie, iż wobec uzupełnienia orzeczenia z 13 kwietnia 2021r postanowieniem z dnia 11 maja 2021r nie zachodzi przypadek wymierzenia środka odwoławczego w nieistniejącą część wyroku.

Już tylko dla porządku dodać należy, że apelacja powodów nie jest usprawiedliwiona także w tej części, a orzeczenie o obciążeniu ich kosztami procesu na rzecz wygrywającego J. K. jest prawidłowe.

W szczególności skarżący nie dowiedli faktów, które mogłyby stanowić podstawę do oceny, iż charakter sprawy oraz ich sytuacja osobista i majątkowa rozpoznawane łącznie, usprawiedliwić by mogły skorzystanie, z wyjątkowego w zakresie zastosowania, przepisu art. 102 kpc i uwolnienie ich od obowiązku zwrotu kosztów, które pozwany celowo poniósł na obronę przed zgłoszonymi przez nich roszczeniami.

Dlatego w pozostałej części apelacja powodów podlegała oddaleniu, na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 23 i 24 §1 kc

Rozstrzygając o kosztach postępowania odwoławczego, Sąd II instancji stosując art. 98 §1 i 3 kpc w zw. z art. 391 §21 kpc i regułę odpowiedzialności za wynik sprawy ocenił, że pomimo częściowej zmiany orzeczenia Sądu Okręgowego na skutek uwzględnienia apelacji powodowie powinni ponieść całość kosztów wywołanych podjęciem obrony przez J. K. .

Przyczyny dokonanej zmiany zaskarżonego wyroku nie wynikały z podzielenia zarzutów powołanych przez powodów.

Z kolei przyczyny dla których ich zażalenie nie podlegało merytorycznej ocenie skutkowało tym, że jakkolwiek rozliczenie dotyczyło kosztów apelacyjnych i zażaleniowych tym nie mniej ich kwota ograniczona została do kosztów apelacyjnych. Decyzja formalna Sądu II instancji dotycząca zażalenia nie wynikała w żadnym zakresie z podzielenia z argumentacji, którą J. K. posłużył się w odpowiedzi na zażalenie bratanicy i bratanka / por k. 310-311 akt /.

Kwoty kosztów należne pozwanemu odrębnie od każdego z powodów, odpowiadały minimalnym stawkom adwokackim [za obronę przed roszczeniami niemajątkowymi i majątkowymi], określonym przez §2 pkt 5 oraz §8 ust. 1 pkt 2 w zw z §10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 [DzU z 2015 poz. 1800]./ pkt V sentencji wyroku /.

Na podstawie tego samego aktu prawnego, Sąd II instancji ustalił, należne ze środków budżetowych Skarbu Państwa, wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu za postępowanie apelacyjne.

Sad przyjął w tym zakresie wyłożone już wcześniej reguły , zwiększając stawki minimalne , których suma stanowiła punkt wyjścia do ustalenia wynagrodzenia do wysokości ich 150 %. Obliczona w ten sposób kwota zawiera w sobie podatek od towarów i usług. / pkt VI orzeczenia zmieniającego/.